

వాల్మీకి రామాయణం-

కిష్కింధకాండ

46. షట్పత్యారింశః సర్గః -భూమండలభ్రమణకథనమ్

|| భూమండలభ్రమణకథనమ్ ||

గతేషు వానరేంద్రేషు రామః సుగ్రీవమబ్రవీత్ |
కథం భవాన్ విజానీతే సర్వం వై మండలం భువః || 1 ||

సుగ్రీవస్తు తతో రామమువాచ ప్రణతాత్మవాన్ |
శ్రూయతాం సర్వమాఖ్యాస్యే విస్తరేణ నరర్షభ || 2 ||

యదా తు దుందుభిం నామ దానవం మహిషాకృతిమ్ |
పరికాలయతే వాలీ మలయం ప్రతి పర్వతమ్ || 3 ||

తదా వివేశ మహిషో మలయస్య గుహం ప్రతి |
వివేశ వాలీ తత్రాపి మలయం తజ్జిఘాంసయా || 4 ||

తతోఽహం తత్ర నిక్షిప్తో గుహద్వారి వినీతవత్ |
న చ నిష్క్రమతే వాలీ తదా సంవత్సరే గతే || 5 ||

తతః క్షతజవేగేన ఆపుపూరే తదా బిలమ్ |
తదహం విస్తితో దృష్ట్వా భ్రాతృశోకవిషార్దితః || 6 ||

అథాహం కృతబుద్ధిస్తు సువ్యక్తం నిహతో గురుః |
శిలా పర్వతసంకాశా బిలద్వారి మయావృతా || 7 ||

అశక్నువన్నిష్క్రమితుం మహిషో వినిశోదితి |
తతోఽహమాగాం కిష్కింధాం నిరాశస్తస్య జీవితే || 8 ||

రాజ్యం చ సుమహత్ప్రాప్తం తారయా రుమయా సహ |
మిత్రైశ్చ సహితస్తత్ర వసామి విగతజ్వరః || 9 ||

ఆజగామ తతో వాలీ హత్యా తం దానవర్షభమ్ |
తతోఽహమదదాం రాజ్యం గౌరవాద్భయయంత్రితః || 10 ||

స మాం జిఘాంసుర్దుష్టాత్కా వాలీ ప్రవృథితేంద్రియః |
పరికాలయతే క్రోధాద్ధావంతం సచివైః సహ || 11 ||

తతోఽహం వాలినా తేన సానుబంధః ప్రధావితః |
నదీశ్చ వివిధాః పశ్యన్ వనాని నగరాణి చ || 12 ||

ఆదర్శతలసంకాశా తతో వై పృథివీ మయా |
అలాతచక్రప్రతిమా దృష్ట్వా గోష్పదవత్తదా || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

కిష్కింధకాండ

46. షట్పత్వారింశః సర్గః -భూమండలభ్రమణకథనమ్

పూర్వాయం దిశం తతో గత్వా పశ్యామి వివిధాన్ ద్రుమాన్ |
పర్వతాంశ్చ నదీ రమ్యాః సరాంసి వివిధాని చ || 14 ||

ఉదయం తత్ర పశ్యామి పర్వతం ధాతుమండితమ్ |
క్షీరోదం సాగరం చైవ నిత్యమప్పరసాలయమ్ || 15 ||

పరికాలయమానస్తు వాలినాఽభిద్రుతస్తదా |
పునరావృత్య సహసా ప్రస్థితోఽహం తదా విభో || 16 ||

పునరావర్తమానస్తు వాలినాఽభిద్రుతో ద్రుతమ్ |
దిశస్తస్యాస్తతో భూయః ప్రస్థితో దక్షిణాం దిశమ్ || 17 ||

వింధ్యపాదపసంకీర్ణాం చందనద్రుమశోభితామ్ |
ద్రుమశైలాంస్తతః పశ్యన్ భూయో దక్షిణతోఽపరాన్ || 18 ||

పశ్యమాం తు దిశం ప్రాప్తో వాలినా సమభిద్రుతః |
సంపశ్యన్ వివిధాన్ దేశానస్తం చ గిరిసత్తమమ్ || 19 ||

ప్రాప్య చాస్తం గిరిశ్రేష్ఠముత్తరాం సంప్రధావితః |
హిమవంతం చ మేరుం చ సముద్రం చ తథోత్తరమ్ || 20 ||

యదా న విందం శరణం వాలినా సమభిద్రుతః |
తదా మాం బుద్ధిసంపన్నో హనుమాన్ వాక్యమబ్రవీత్ || 21 ||

ఇదానీం మే స్మృతం రాజన్ యథా వాలీ హరిశ్వరః |
మతంగేన తదా శప్తో హ్యస్మిన్నాశ్రమమండలే || 22 ||

ప్రవిశేద్యది వై వాలీ మూర్ధాఽస్య శతధా భవేత్ |
తత్ర వాసః సుఖోఽస్మాకం నిరుద్విగ్నో భవిష్యతి || 23 ||

తతః పర్వతమాసాద్య ఋశ్యమూకం నృపాత్మజ |
న వివేశ తదా వాలీ మతంగస్య భయాత్తదా || 24 ||

ఏవం మయా తదా రాజన్ ప్రత్యక్షముపలక్ష్మితమ్ |
పృథివీమండలం కృత్స్నం గుహామస్యాగతస్తః || 25 ||

ఇత్యార్ద్రే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే షట్పత్వారింశః సర్గః || 46 ||